

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadsskjema for arkiv og museum 2013
Referanse	527337
Innsendt	15.10.2012 15:09:31

Opplysninger om søker

Søker	
Navn på organisasjonen	Statsarkivet i Trondheim
Institusjonens leder	Astrid Løvlien
Postadresse	Maskinistgata 1
Postnummer / Poststed	7042 Trondheim
Tlf. til organisasjon	73884500
Prosjektets kontaktperson	Maria Press
Tlf. til kontaktperson	73884530
E-post til kontaktperson	mapr@arkivverket.no
Nettside	http://arkivverket.no/trondheim
Org. Nr	974718855

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt	
Søknaden gjelder	Formidling og dialog
Tittel på prosjektet	Slipp eldrebølgen inn!

Sammendrag av prosjektet

Prosjektet går ut på å forsøke å utvikle Arkivsenteret på Dora til en ressurs for seniorer. Vi tror at vi gjennom å inkludere seniorer i vårt arbeid kan tilrettelegge aktiviteter og lokaler slik at Arkivsenteret blir et attraktivt sted for læring, kompetanseheving og en møteplass for seniorer. Vi vil med prosjektet også undersøke hvordan medvirkningsmetoder kan gagne Arkivsenteret. Prosjektet ble påbegynt i 2012 og er utviklet og utføres i samarbeid med DIS Sør-Trøndelag.

Prosjektbeskrivelse

Hvordan kan Arkivsenteret gjennom medvirkningsprosesser bli et ressurscenter for historieinteresserte seniorer? Og hvordan kan medvirkning gagne Arkivsenteret?

I media hører vi til stadighet om "eldrebølgen" som venter oss i årene som kommer. Adresseavisen skriver 16.7.2012 : "Tall fra helsedepartementet viser at fra 2010 til 2040 vil antallet eldre over 67 år fordobles. Dette betyr store samfunnsmessige og økonomiske utfordringer for framtiden. ". En av utfordringene knyttet til fenomenet "eldrebølgen" er at vi i årene fremover kommer å ha en stor pensjonistgruppe som er friskere og bedre utdannet enn noen gang tidligere, og som har krav på å få være aktive deltakere i samfunnet . Helsedepartementet viser i Stortingsmeldingen nr 25 "Mestring, muligheter og mening " (2005-2006) til de internasjonale prinsippene om «Active Ageing» som betyr at eldre ikke trekker seg tilbake, men fortsatt tar del i et samfunn som involverer alle på tvers av aldersgrupper eller andre skillelinjer. Å kunne delta aktivt i samfunnet er ikke bare en demokratisk rettighet, men også en forutsetning for god helse og livskvalitet. EUs lovverk om livslang læring forsøker å stimulere til et aktivere medborgerskap og forhindre ekskludering fra viktige samfunnsfunksjoner, gjennom læringsinnsatser. Blant annet ønsker man å forhindre at eldre faller utenfor dagens samfunn, som er så sterkt bygget opp rundt teknologi, noe som har endret mulighetene for å søke informasjon, kommunisere og gjøre seg hørt.

Seniorene og Arkivsenteret på Dora

Mange eldre er interesserte i slekts- og lokalhistorie. Arkivsenteret på Dora sitter på kilder, kunnskapsrik personale og tekniske fasiliteter som skulle kunne utgjøre en stor ressurs for historieinteresserte seniorer på flere ulike måter. Dels kunne Arkivsenteret bli det naturlige ressurscenteret for alle historieinteresserte i Midt—Norge, eldre som yngre, der vi tilbyr kompetanse og kildemateriale som kunne brukes i en aktiv fritid. Men for seniorene skulle vi kunne vi bidra med enda mer. Gjennom egen forskningsarbeid i våre kilde, på papir og på nett, kan seniorene tilegne seg flere viktige nøkkelkompetanser som utgjør forutsetninger for å kunne være aktive deltakere i 2000-tallets informasjonssamfunn. I tillegg til skulle Arkivsenteret kunne bli en attraktiv møteplass for historieinteresserte seniorer, noe som skulle motvirke ufrivillig isolering.

Side 2/6
I dag er det bare et begrenset antall seniorer som benytter seg av den veiledningen man kan få av personalet i Arkivsenteret og som benytter seg av Arkivsenterets lesesaler og øvrige publikumstilbud. Vår hypotese er at en årsak er at Arkivsenteret framstår som utilgjengelig og vanskelig og at våre tilbud fortsatt er lite kjent. Dessuten tror vi at mange seniorer føler at de mangler kompetanse til å bruke arkivforskningsmetoder, kataloger og kilder både i papirformat og i elektronisk form. Dessuten føler nok mange at de henger etter når det gjelder informasjonssøking generelt på nettet. Vi tror at Arkivsenteret skulle kunne utvikles til en ressurs for historieinteresserte seniorer med relativt enkle midler. I en medvirkningsprosess med representanter denne gruppen skulle vi kunne tilrettelegge våre tjenester og fysiske fasiliteter slik at Arkivsenteret framstår som et ufarlig, åpent og attraktivt og blir et nyttig ressurscenter. Samtidig tror vi at medvirkning med seniorer kan medføre flere positive effekter også for Arkivsenteret.

Effekter for senioren

Når seniorer gir seg i kast med slektsforskning og lokalhistoriske undersøkelser vil de tilegne seg i kompetanse på flere områder som er nyttige og viktige for deltakelse i informasjonssamfunnet fremover, for eksempel:

- Lære seg å søke etter informasjon
- Lære seg å lære
- Skaffe seg digital kompetanse
- Holde hodet i gang

Mange av kompetansene som er nevnt ovenfor inngår i det som EU har definert som nøkkelkompetanser som man bør tilegne seg for å kunne fungere i et kunnskapssamfunn (EU 2005). Nøkkelkompetansene er med på å opprettholde helse samt sørge for inkludering i informasjonssamfunnet. I tillegg til dette vil Arkivsenteret kunne bli et viktig møtested. Det er i Stortingsmeldingen pekt på at mange eldre føler seg isolert, Den Kulturelle spaserstokken i Trondheim har erfart at eldre menn sjelden deltar i sosiale arrangementer i deres regi da de ikke føler seg bekvemme der. De ønsker ofte noe mer seriøst og noe mer handlingsrettet. Henrik Zipsane har også påpekt at eldre menn i mindre utstrakning enn kvinner kommer til museer og lignende kulturelle aktiviteter. Om Arkivsenteret ble et livaktig miljø for lokalhistorieinteresserte skulle det kanskje kunne hjelpe mange, ikke minst menn, fra ufrivillig isolasjon.

Inkluderingsmeldingen (Stortingsmelding nr 10, 2011-12, Kultur, inkludering og deltaking) retter seg blant annet mot grupper med nedsatt funksjonsevne og ulike handikapp, og det må man vel kunne si at mange seniorer har i denne sammenhengen. Vårt prosjekt skulle altså gå ut på å få en utsatt gruppe til å tørre å komme til arkivene for å der høyne den allmenne kompetansenivået som igjen sikrer et aktivere medborgerskap. I tillegg gir prosjektet mulighet for seniorer til å utvikle seg selv gjennom egen forskning og ta i bruk vår felles kulturarv, samt bryte uønsket isolasjon.

Effekter for Arkivsenteret

For Arkivsenteret skulle medvirkningsprosjektet kunne føre til en ønsket publikumsutvikling. I Statsarkivet strategiplan for 2012-15 står at vi har som målsetting å gjøre Statsarkivet /Arkivsenteret til et ressurscenter og møtested for lokalhistorieinteresserte. Senioren skulle i forlengelsen av prosjektet også kunne fungere som ambassadører for Arkivsenteret og vår virksomhet ut til andre deler av samfunnet. Resultatet kan bli at Arkivsenterets arbeid blir bedre forankret i lokalmiljøet, og det vil kunne ha stor betydning for Arkivsenterets arbeid med å styrke sin samfunnsrolle. Medvirkningsprosessen kan også få økonomiske positive effekter. Noe av det negative konnotasjonene man i dag har når man hører ordet "eldrebølgen" skulle kanskje kunne endres i noe positivt. Fra å drukne under eldrebølgen kan vi kanskje begynne å surfe med den...

Metode

Vi ønsker å gjennomføre prosjektet sammen med DIS Sør-Trøndelag som er en representant for målgruppen lokalhistorie- og slektsinteresserte. DIS er en frivillig organisasjon for interesserte i slektsforskning og mange av medlemmene er seniorer. DIS Sør-Trøndelag har over 700 medlemmer og ca. 75% av dem er over 60 år. Det etableres også kontakt og samarbeid med historielag i Trøndelag, som også har mange lokalhistorieinteresserte seniorer blant sine medlemmer. Vi innleder også samarbeid med Den kulturelle spaserstokken i Trondheim kommune og folkebibliotek i Trøndelag ettersom de også arbeider for å tilrettelegge kulturtilbud for seniorer og har nær kontakt med målgruppen. Det kan hende at antallet samarbeidspartnere blir utvidet under prosjektets gang.

I prosjektet deltar altså en fast gruppe fra DIS Sør-Trøndelag som medvirkende på alle nivå i prosjektet. Andre grupper (fra Spaserstokken, historielag og folkebibliotek) blir involvert i prosjektet som samarbeidspartnere og diskusjonspartnere, og noen medlemmer kan bli med i en referansegruppe.

Sammen med DIS Sør-Trøndelag planlegger og gjennomfører vi et prosjekt som blir løpende evaluert. I medvirkningsprosessen må vi sikre at alle deltakernes stemmer blir hørt i dialoger, spørreundersøkelser og i det praktiske arbeidet.

Side 3/6
1 august 2012 satte vi sammen en arrangementskalender for høsten med aktiviteter rettet spesielt mot seniorer. Arrangementene utføres både av DIS Sør-Trøndelag og Arkivsenteret i samarbeid. Her prøver vi ut flere ulike aktiviteter som kurs, hjelpedager, informasjonsmøter etc. der våre ulike innfallsvinkler og sterke sider kombineres. Dette blir evaluert ved slutten av året og danner grunnlag for utvikling av nye tilbud i 2013.

Brukerundersøkelse

Høsten 2012 gjennomførte vi en brukerundersøkelse blant medlemmer i DIS Sør-Trøndelag som ofte har besøkt arkivsenteret noen gang, om deres oppfatning av å bruke arkivet. Her kartla vi også behov som denne kategorien brukere måtte ha. Mange av DIS-meldemene har aldri besøkt Arkivsenteret og også deres stemmer skal her bli hørt her - hvorfor bruker de ikke arkivet? Hva skal til for at de skal ta det i bruk?

Med utgangspunkt i svarene her fra planlegger og prøver vi i 2013 ut diverse tiltak som kan være: personlig veiledning, informasjonstreffer, workshops, informasjonskampanjer, redesign av et rom i Arkivsenteret tilpasset målgruppens behov, brukerforum, nye servisetjenester i Arkivsenteret, ny skilting og fysisk veiledning i Arkivsenteret, "eskort" til arkivet, PR- gjennom målgruppens egne kanaler etc. eller hva som kan måtte vise seg å være relevant. Tiltakene planlegges og utføres sammen med en gruppe seniorer som er medlemmer i DIS Sør-Trøndelag (prosjektgruppen) og referansegruppen er med på planleggingen. (se nedenfor under Organisering).

For mer detaljer – se under Tidsplan med milepæler. Det kan hende at arbeidsmetodene utvikler seg etter hvert som arbeidet fortskrider og vi ser hvilke justeringer og behov som melder seg.

Evaluerings

Tiltakene som settes til verks blir evaluert. Antallet besøkere til Arkivsenteret kan enkelt måles i tall. Men i tillegg vil vi også gjøre undersøkelser om hva seniorbrukerne mener å ha fått tilført i form av opplevelse og læring gjennom å bruke Arkivsenteret. Her vil vi ta i bruk evalueringsmetoder som er utviklet i England gjennom Hertiage learning outcome- prosjektet (se NCKs hjemmeside). Vi vil konsultere Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik i denne fasen. Vi vil evaluere ikke bare effektene av prosjektet for Arkivsenteret, men også hvordan arbeidsprosessene opplevdes av de involverte.

Organisering

Statsarkivet er prosjekteier. Arkivsenterets formidlingsgruppe + representanter for DIS Sør-Trøndelag utgjør prosjektgruppen som styrer og utfører arbeidet. Vi etablerer en referansegruppe med representanter for alle parter som vi samarbeider med. En eller flere grupper med seniorer vil delta i ulike grad i ulike deler av prosjektet. Ledergruppen ved Arkivsenteret på Dora blir prosjektets styringsgruppe.

Hva motiverer deltakerne?

Drivkraften bak seniorenene og den Kulturelle spaserstokkens engasjement i prosjektet bli å delta i utviklingen av et attraktivt tilbud for deres egen målgruppe. DIS Sør-Trøndelag kan regne med økt engasjement i egne rekker, flere medlemmer og flere fornøyde og aktive medlemmer som en følge av prosjektet. Arkivsenteret håper å kunne bli en ressurs for innbyggerne i lokalsamfunnet på flere måter og få flere brukere.

Tid

Prosjektet startet opp høsten 2012 (med såkornmidler fra Kulturrådet) og avsluttes desember 2013. Evaluerings av prosjektet vil imidlertid skje i begynnelsen av 2013.

Kostnader

I prosjektet vil vi få kostnader i forbindelse med:

- utarbeidelse av informasjonsmateriale for programvirksomheten
- tilrettelegging av skilt etc.
- innkjøp av møbler , utstyr og informasjonsmateriale til en spesialdesignet informasjonskrok i arkivet
- overtidsarbeid i forbindelse med kveldsarrangementer
- overtidsarbeid i forbindelse med informasjonskvelder utenfor huset hos historielag, foreninger m.m.
- andre tiltak som vi ennå ikke vet om, ettersom de er avhengig av målgruppens synspunkter som kommer fram i løpet av prosjeksperioden

Statsarkivet, IKA, Ubit og DIS Sør-Trøndelag vil alle bidra med egeninnsats i form av arbeidstimer i prosjektet.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato	01.09.2012
Sluttdato	31.01.2014

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
Kveldsaktiviteter på arkivet	15.01.2013	15.12.2013
Utvikling av informasjons- og veiledningsmateriell	15.01.2013	15.12.2013
Möter med nye samarbeidspartnere	01.02.2013	30.06.2013
Videre redesign av rom på arkivsenteret	15.01.2013	15.12.2013
Informasjonskvelder utenfor arkivet	01.02.2013	15.12.2013
Kursing av personale i HLO-metode	01.05.2013	31.05.2013
Evaluering (HLO)	01.01.2014	31.01.2014

Andre opplysninger / kommentarer om framdrift- / aktivitetsplan.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner? Ja

Samarbeidspartner 1

Navn	DIS Sør-Trøndelag
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Postboks 224
Postnr / Poststed	7074 Trondheim
Kontaktperson	Finn Guttvik
Tlf. til kontaktperson	90953359
E-post til kontaktperson	finngutt@online.no
Rolle	Inngår i prosjektets ledergruppe. Andre representanter for DIS Sør-Trøndelag i prosjektets ledergruppe er: Per-Solve Tretli og Ketil Figenschoug

Samarbeidspartner 2

Navn	IKA-Trøndelag
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Maskinistgata 1
Postnr / Poststed	7034 Trondheim
Kontaktperson	Pål Langøien
Tlf. til kontaktperson	46850989
E-post til kontaktperson	pal-langoien@ika-trondelag.no
Rolle	Deltar i planlegging og gjennomføring av prosjektet. IKA sitter også i prosjektets styringsgruppe.

Samarbeidspartner 3

Navn	NTNU Dorabiblioteket
Formell avtale?	Ja
Postadresse	7491 Trondheim
Postnr / Poststed	7491 Trondheim

Side 5/6	Kontaktperson	Ann Kristin Eide
	Tlf. til kontaktperson	91897626
	E-post til kontaktperson	ann.eide@ub.ntnu.no
	Rolle	Deltar i planlegging og gjennomføring. Sitter også i prosjektets styringsgruppe.

Prosjektbudsjett

Prosjekt
 Ettårig eller flerårig prosjekt? Flerårig
 Er prosjektet pågående? Ja
 Oppgi arkivsaksnummer: 12 / 133

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter		
Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Overtidsbetaling ved kveldsarrangement	kr 156 000,00
	Lønn SAT	kr 80 000,00
	Lønn IKA	kr 25 000,00
	Lønn Ubit	kr 25 000,00
Varer/utstyr	stor tv-skjerm	kr 10 000,00
Tjenester kjøpt av andre	trykking av brosjyrer	kr 20 000,00
Andre utgifter (spesifiser)	reiser i for. med informasjonsmöter	kr 5 000,00
	reiser til seminarer med Norsk kulturråd	kr 15 000,00
	reiser i forb. med opplæring i HLO	kr 4 000,00
Totale utgifter		kr 340 000,00

Inntekter		
Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 210 000,00</u>
egeninnsats lønn SAT	Ja	kr 80 000,00
egeninnsats lønn IKA	Ja	kr 25 000,00
egeninnsats lønn Ubit	Ja	kr 25 000,00
Totale inntekter		kr 340 000,00

Kommentar til budsjett neste år

Kostnader for overtidbetaling beregnet slik: De første to timene med 50% overtidbetaling = 500 kr.
 De etterfølgende timene med 100% overtidbetaling = 665 kr / time. Vi regner med at 3 personer fra Arkivsenteret stiller opp på veiledningskvelder etc. på Arkivsenteret 2 ganger i måneden. 1 kveld = 4 timer. Dessuten regner vi med å avlegge ca.5 besøk på historielag, foreninger etc. på kveldstid der vi informerer. Her deltar 1 person fra Arkivsenteret hver gang. DIS Sør-Trøndelag stiller med en stor mengde arbeidstimer i prosjektet. Men ettersom det er frivillig arbeid har vi ikke tatt det med i budsjettet.

BUDSJETT FOR HELE PROSJEKTPERIODEN

Utgifter		
Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	lønn	kr 1,00
Varer/utstyr	tv-skjerm, møbler etc	kr 1,00
Tjenester kjøpt av andre	trykking	kr 1,00
Andre utgifter (spesifiser)	reiser	kr 1,00
Totale utgifter		kr 4,00

Inntekter		
Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 210 000,00</u>
egeninnsats lønn SAT	Ja	kr 1,00
egeninnsats lønn IKA	Ja	kr 1,00
egeninnsats lønn Ubit	Ja	kr 1,00

Totale inntekter

kr 210 004,00

Kommentar til hele prosjektperioden

50 000 kr ble tildelt fra Kulturrådet i 2012 som "såkormidler" . Prosjektet pågår i skrivende stund og vi kan derfor ikke oppgi eksakt hvordan kostnader og utgifter er fordelt for 2012 ennå. Har fått klarert fra Synne Stavheim at vi ikke behøver å fylle ut kostnader for 2012 her,(har derfor fylt ut 1 kr alle steder for 2012).

Vedlegg

- samarbeidsavtale DIS.pdf
- samarbeidsavtale IKA.pdf
- intensjonsavtale Ubit.pdf